

העננים - מערכה ראשונה

[בית סטרפסיאדס. סטרפסיאדס ופידיפידס שוכבים ישנים.

סטרפסיאדס חסר מנוחה, מתעורר ויושב.]

סטרפסיאדס : אוי,

זאוס מלכנו, איזה לילה כה ארוך,
בלי סוף! האם מתישהו יבוא היום?
ודי מזמן שמעתי את התרנגול.
העבדים נותרים. זה מקובל היום.
שתקולל המלחמה, בין שאר צרות
איני יכול להעניש את עבדיי.
והבחור המחונן הזה ממול
לא יתעורר בלילה. עדיין הוא מפליץ
עטוף לו בחמש גלימות צמר עבות.
טוב, אם יורשה לי, אתכסה שוב ואנחר.
נורא... איני יכול לישון, עוקצים אותי
הבזבזים, האבוסים והחובות
בגלל הבן הזה. הוא מגדל שיער,
רוכב, נוהג במרכבה של שני סוסים,
חולם לו על סוסים, ולי נשבר הלב
לראות שהעשרים לחודש כבר עבר,
כי הריבית עולה. ילד, הדלק מגורה, [קורא לעבד]
הוצא אלי את הפנקס. אראה למי
אני חייב, ואחשב את הריבית.
נו, מה החוב? אלף מאתיים לפסיאס.
אלף מאתיים לפסיאס? לשם מה?
אה, כן, לקנות סוס אלפא. אוי דפוק, חבל

שאבן לא עקרה לי עין לפני כן. [פידיפידס בחלומן]

פידיפידס : פילון, אל תרמה ! נהג במסלול שלך.

סטרפסיאדס : הנה, זו הצרה, מה שהרס אותי.
גם בשינה הוא רק חולם על מרוצים.

פידיפידס : עוד כמה סיבובים נותרו למרכבות ?

סטרפסיאדס : לי, לאביך, יש ממך די סיבובים !
ואיזה חוב אחרי פסיאס ? שלוש מאות
לאמניאס על מרכב וגלגלים.

פידיפידס : עשה לסוס גלגול ואז קח לאורווה.

סטרפסיאדס : אותי, חמוד, אותי גלגלת מרכושי,
הפסדתי במשפט, ועוד על הריבית
יקחו לי ערבונות. [פידיפידס מתעורר]

פידיפידס : נו אבא, באמת
למה בלילה אינך נח ורק רוטן ?

סטרפסיאדס : עוקץ אותי במצעים פקיד התביעות.

פידיפידס : אל תעצבן, אולי תיתן לי קצת לישון ? [חוזר לישון]

סטרפסיאדס : תישן, אך החובות האלה, שתזכור,
כולם עוד יום אחד יעיקו על ראשך.
אוי,

היתה צריכה להתפגר השדכנית
ששמה לי בראש לשאת לי את אמך !
חיי כפרי היו לי אז, חיים טובים,

בטחב, בלי להתרחץ, רובץ חפשי
 בין נחילי דבורים, כבשים, זיתים כתושים.
 ואז נשאתי אחיינית של מגקלס
 בן מגקלס, אני כפרי, היא עירונית,
 גברת עדינה, טיפוס עם אף מורם.
 שכבנו נשואים, גופי נודף ריחות
 דבלים, וצמר של כבשים, ורווחה,
 והיא עם מור, כרכום ונשיקות לחות,
 בזבוז, זלילה, חגי אלות חרמניות.
 איני טוען שהתבטלה. לא, היא ארגה,
 אבל נזפתי בה על המעיל הזה:
 "אישה, הביטי, רק הכוס עובד אצלך." [המנורה כבתה]

עבר : אין לנו עוד טיפה של שמן במנורה.

סטרפסיאדס : אוי מטומטם, זו המנורה השתיינית,
 בוא הנה, תקבל מכות !

עבר : על מה מכות ?

סטרפסיאדס : כי שמת במנורה פתילה עבה מדי. [העבד בורה]
 אחר כך, כשנולד לנו הבן הזה,
 לי, כמובן, ולאותה אישה טובה,
 נלחמנו איזה שם ניתן לו. היא רצתה
 שם מיוחס, עם 'היפוס', שכלול בו סוס :
 או קסנתיפוס או כייריפוס, או קליפידס ;
 אני, על שם סבו, הצעתי פידונידס.
 הרבה זמן התווכחנו, עד שלבסוף
 הסכמנו כפשרה לקרוא לו פידיפידס.
 הבן הזה היה שומע בחיקה :
 "גדל ותנהג ברכב לאקרופוליס
 הדור כמו מגקלס." ממני הוא שמע :

“אתה תוביל את העזים מהגבעות
כמו אביך, מכורבל במעיל מעור.”
אך כל מה שאמרתי לו היה לשווא,
וב”סוסיטיס” הוא הדביק את רכושי.
חשבתי כל הלילה על איזה מוצא,
גיליתי שביל אחד מופלא ואלוהי,
ואם אשכנעו לצעוד בו, אנצל.
אבל ראשית אני רוצה להעירו.
איך אעירו כך שהכי ינעם לו? איך?
פידפידס, פידפידסלה!

פידפידס : מה, אבא ?

סטרפסידס : תן נשיקה, ואת ירך הימנית.

פידפידס : הנה, למה ?

סטרפסידס : הגד, אתה אוהב אותי ?

פידפידס : כן, חי פוסיידון שממול, אל הסוסים. [מצביע על פסלו של האל]

סטרפסידס : שלא אשמע ממך את שם אל הסוסים.
האל הזה הוא הסיבה לכל פגעיי.
אך אם אתה אוהב אותי בכל הלב,
ציית לי, בני.

פידפידס : במה שאציית לך ?

סטרפסידס : שנה את הרגלי חייך, ומהר,
ולך ללמוד את מה שאבקש ממך.

פידפידס : אז מה אתה דורש ?

- סטרפסיאדס :** האם תסכים ?
- פידפיידס :** אסכים,
חי דיוניסוס.
- סטרפסיאדס :** יפה. עכשיו הבט לשם.
אתה רואה בקתה עם דלת קטנטנה ?
- פידפיידס :** אבא, אני רואה, אך מה זה בדיוק ?
- סטרפסיאדס :** זה מכון החשיבה לנשמות שנונות.
חיים בו אלה שאומרים ומוכיחים
שהשמים הם מכסה של מין תנור,
מקיף מעל, ואנו בו הפחמים.
הם ילמדו אותך, אם תשלם להם,
לזכות בכל טעון, צודק או לא צודק.
- פידפיידס :** ומיהם ?
- סטרפסיאדס :** לא ידוע לי שמם בדיוק.
הם פילוסופים, אנשים מאוד שווים.
- פידפיידס :** מגעיל, אני מכיר אותם, כוונתך
למתחזים חיזורי עור שהולכים יחד,
מסוג סוקרטס הדפוק וכיירפון.
- סטרפסיאדס :** חי הי, תשתוק, אל תקשקש כמו תינוק.
הקשב, אם קצת חשוב לך לחמו של אב,
היה אחד מהם, ושכח מהסוסים.
- פידפיידס :** לא, לא, חי דיוניסוס, גם אם תיתן לי את
הפסיונים שמגדל לאוגורס.

סטרפסיאדס : הריני מתחנן, אין לי יקר ממך, לך ולמד.

פידיפידס : ומה אלמד שם בשבילך?

סטרפסיאדס : אומרים שיש להם את שני הטיעונים, את המוצדק, אם יש כזה, והמוטעה, ומשניהם, אומרים, אותו טעון מוטעה יגן על צד בלתי צודק, וגם יזכה. למד עכשיו את הטיעון הלא צודק, ואז מהחובות שיש לי בגללך אפילו שקל לא אחזיר לאף אחד.

פידיפידס : איני יכול, הן לא אעז לזרוק מבט בפרשים אחרי ששיזופי ידהה.

סטרפסיאדס : אז, חי דמטר, לא תאכל כאן, לא אתה, לא סוס העול ולא הסוס המיוחס. אזרוק אותך מתוך ביתי לעזאזל.

פידיפידס : אך מגקלס דודי ידאג שלא אחיה בלי סוס. אני נכנס, ולא איכפת ממך. [הוא נכנס לבית]

סטרפסיאדס : אז גם אני איני נופל מבלי לקום. אשמיע לאלים תפילה, ובעצמי אצעד אל מכון החשיבה כדי ללמוד. [הוא מתקרב לבקתה] אך איך אני, זקן איטי ושכחן, אלמד דיוק ודקויות של טיעונים? לא, יש ללכת. מה אני עוד מתעכב, במקום לדפוק בדלת? ילד! הי ילדון! [התלמיד פותח]

תלמיד : שתתפגר! מי זה דופק בדלת זו?

סטרפסיאדס : סטרפסיאדס בן פידון, מקיינה.

תלמיד : חי זאוס, איזה בור אתה, שבלי לחשוב בעטת בום בדלת? אגרופך גרם להפלת עובר של רעיון חדש.

סטרפסיאדס : תסלח לי, אני גר רחוק מכאן בכפר. אבל ספר לי מה נולד בהפלה.

תלמיד : אין לגלות אותו, אלא לתלמידים.

סטרפסיאדס : ספר לי בלי חשש. אתה רואה, אני מגיע כתלמיד אל מכון החשיבה.

תלמיד : אגיד לך. אך ראה בזה סודות קדושים. סוקראטס זה עתה שאל את כיירפון לטוח של כמה מרגליו פרעוש יקפוץ; זה שעקץ את את הגבה של כירפון, ואז קפץ אל קדקודו של סוקראטס.

סטרפסיאדס : ואיך מדד את זה?

תלמיד : ברעיון מבריק. הוא התיך דונג, את רגלי אותו פרעוש טבל, וכשהדונג התקרר, דבקו לשתי רגליו מין נעליים פרסיות. אותן חליץ, ואז מדד את המרחק.

סטרפסיאדס : הו זאוס השליט, איזה שכל חריף!

תלמיד : זה לא הכול, תרצה לשמוע עוד הגיג מפי סוקראטס?

סטרפסיאדס : מהו? יש לי חשק רב.

תלמיד : איש ספטוס כיירפון הציג לו קושיה
האם לדעתו יוצא ליתושים
זמזום דרך הפה או דרך העכוז.

סטרפסיאדס : ובכן, מה הוא אמר בקשר ליתוש?

תלמיד : מעיו של היתוש, אמר, צרים מאוד,
ובצינור הדק הזה אוויר נדחס
בכוח וזורם ישר אל אחוריו;
וחור התחת שצמוד למעי הצר,
משמיע קול בגלל הרוח העזה.

סטרפסיאדס : ובכן התחת של יתוש הוא חצוצרה.
אשריו שיש לו שכל חודרני כזה!
הוא בטח בקלות יחמוק מהרשעה
אם יש לו ידע כה עמוק במעי יתוש.

תלמיד : וגם שלשום נגנב לו רעיון גדול
בגלל שממית.

סטרפסיאדס : באיזה אופן, נא ספר.

תלמיד : כשחקר את מסלוליו וסיבוביו
של הירח והשקיף פעור פה, שממית
מעל הגג בחושך חירבנה עליו. [סטרפסיאדס צוחק]

סטרפסיאדס : מקסים, סוקראטס מתחרבן מלטאה!

תלמיד : ואמש לא היתה לנו שום ארוחה.

סטרפסיאדס : אוהו, ואיך תיחבל למצוא לכם גריסים?

תלמיד : כיסה שלחן באפר דק, כופף שיפוד למחוגה, אך אז מצא פושק עכוז במכון הכושר וגנב את מעילו.

סטרפסיאדס : אז למה עוד נחשיב את תלס לגאון? תפתח, תפתח מיד את מכון החשיבה, מהר, הראה לי את סוקראטס, אל תחלום. פתח את הדלת, אני מת להיות תלמיד.
[מהבית יוצאים תלמידים, ובידיהם מכשירי לימוד ומחקר]
הרקלס, איזה יצורים! מאיפה הם?

תלמיד : אתה מופתע? למי חשבת שהם דומים?

סטרפסיאדס : לאלה שנשבו בפילוס, הספרטנים. אך למה חלק מסתכלים באדמה?

תלמיד : אלה חוקרים מה יש מתחת.

סטרפסיאדס : אה, בצלים הם מחפשים. ובכן, אל תתעמקו יותר, אני יודע איפה יש גדולים נהדרים. ומה עושים כל אלה שגבם כפוף?

תלמיד : אלה חוקרים את אפלת עמקי השאול.

סטרפסיאדס : אך למה עכוזם מביט אל השמים?

תלמיד : לומד הוא אסטרונומיה בכוחות עצמו. [לתלמידים]
שובר מיד. שלא ימצא אתכם בחוץ.

סטרפסיאדס : עוד לא, עוד לא, מוטב שיחכו, כדי שאשתפם בבעיה קטנה שלי.

תלמיד : לא, אין להם רשות להתעכב בחוץ ולבטל זמן רב מדי באוויר צח.
[הם נכנסים. סטרפסיאס מצביע על מכשיריהם]

סטרפסיאדס : חי האלים, ומהם אלה? נא הגד.

תלמיד : זה משמש לאסטרונומיה.

סטרפסיאדס : ולמה זה?

תלמיד : לגיאומטריה.

סטרפסיאדס : ובשביל מה זה טוב?

תלמיד : למדוד את הקרקע.

סטרפסיאדס : שטח למתנחלים?

תלמיד : לא, לקרקע בדרך כלל.

סטרפסיאדס : חידוש נאה,
הוא דמוקרטי, ונוסף על כך מועיל.

תלמיד : וזו מפה של העולם. אתה רואה?
וכאן אתונה.

סטרפסיאדס : באמת? לא יאמן;
איני רואה את השופטים בבית הדין.

- תלמיד :** היה בטוח, זה שטחה של אטיקה.
- סטרפסיאדס :** ואיפה בני קיקינה, המחוז שלי ?
- תלמיד :** הם כאן. ופה אובויה, הן אתה רואה, ממול היא משתטחת למרחק גדול.
- סטרפסיאדס :** עם פריקלס דאגנו שתהיה שטוחה. אך איפה ספרטה ?
- תלמיד :** איפה ? תסתכל, היא כאן.
- סטרפסיאדס :** היא כה קרובה אלינו. תשנו דיעה, עדיף שתסלקו אותה הרחק מכאן.
- תלמיד :** זה אי אפשר.
- סטרפסיאדס :** חי זאוס, עוד תבכו על כך.
[סוקראטס מופיע, תלוי מלמעלה בתוך סל]
הי, מי זה שתלוי למעלה שם בסל ?
- תלמיד :** זה המורה.
- סטרפסיאדס :** זה הוא ?
- תלמיד :** סוקראטס.
- סטרפסיאדס :** אה, סוקראטס !
אז בוא וקרא לו בשבילי, ובקול רם.
- תלמיד :** אתה בעצמך תקרא לו. לי אין פנאי. [יוצא]

סטרפסיאדס :

סוקראטס !

סוקראטיק !

סוקראטס :

מה אתה קורא לי, בן חלוף?

סטרפסיאדס :

ראשית אנא הגד לי מה אתה עושה?

סוקראטס :

הולך על האוויר ומתעמק בשמש.

סטרפסיאדס :

נישא בסל אתה בוחן את האלים?
אז למה לא מהקרקע?

סוקראטס :

כדי לדייק

בחשיפת התופעות השמימיות
עלי לתלות את תבונתי ולמהול את
פרודות שכלי עם יסודן שבאוויר.
אילו השקפתי מלמטה למרומים,
כלום לא הייתי מגלה. האדמה
מושכת מהמחשבה את הלחות,
הן כך קורה גם לגרגיר הנחלים.

סטרפסיאדס :

אבל איך יתכן? האם המחשבה
מושכת מגרגר הנחלים לחות?
אז בוא, סוקראטיק, רד למטה ולמד
את מה שבגללו באתי לכאן ללמוד. [סוקראטס יורד]

סוקראטס :

אז למה באת?

סטרפסיאדס :

רצוני ללמוד לנאום.
כי הריבית והנושים הנרגנים
עושקים, גונבים, ומעקלים את רכושי.

סוקראטס : ואיך בלי לשים לב שקעת בחובות.

סטרפסיאדס : הרסה אותי מחלת סוסים זללנית.
למד אותי משני הטעונים שלך
את זה שלא מחזיר שום חוב. ובאלים
אני נשבע שאשלם מה שתדרוש.

סוקראטס : באיזה מין אלים? ראשית אין האלים
כסף חוקי כאן.

סטרפסיאדס : אז במה כאן נשבעים?
כמו בביזנטיום במטבע מברזל?

סוקראטס : אתה רוצה ללמוד על טבע האלים,
ומה הם באמת?

סטרפסיאדס : חי זאוס, אם אפשר.

סוקראטס : ולשוחח עם העננים שהם
אלוהויות אצלנו?

סטרפסיאדס : כן, רוצה מאוד.

סוקראטס : אז שב על היצוע הקדוש הזה.

סטרפסיאדס : הנה, אני יושב.

סוקראטס : כעת שלח את ירך,
קח את הזר.

סטרפסיאדס : למה הזר? אבוי, סוקראטס,
רק אל תזבח אותי כמו את אתמס.

סוקראטס : לא. זה הליך שאנו מקיימים לכל המתקדשים.

סטרפסיאדס : ומה אני אשיג מזה ?

סוקראטס : תהיה דברן, מין קסטניטה, קמח דק. די, אל תזוז. [זורה עליו קמח]

סטרפסיאדס : חי זאוס, לא תשלה אותי. אתה כך מנפה אותי לקמח דק ?

סוקראטס : חובה על הזקן להשתתק, ולהאזין לתפילה : אדון, שליט, אוויר שלא ימדד, אוחזו הארץ במרום, אתר זוהר, אלות העננים הכבודות, המשגרות ברקים ורעמים, התנשאו, גבירות, התגלו מעל לעיני ההוגה !
[סטרפסיאס מתכסה במעיל]

סטרפסיאדס : עוד לא, עוד לא, עלי להתעטף, לפני שאתרטב. איזה מין ביש מזל, יצאתי אליכם בלי כובעי.

סוקראטס : בואנה, אלות העננים המהוללות, התגלו לאיש הזה, אתן היושבות על אולימפוס הקדוש מוצלף השלג, או מקבצות את הנימפות לרקוד בגני האב אוקיאנוס, ואולי אתן בפי הנילוס, שואבות מים בכדי זהב, או שוהות באגם מיאוטיס, או על צוק מימס המושלג. הקשיבו, קבלו את קרבני, ושמחו בפולחנים הקדושים.
[קולות המקלה נשמעים מרחוק]

מקהלה : בנות עננים נצחיים,
הבה נתרומם, נופיע
בצורתנו הטלולה, הקורנת,
משאון עמקי אבינו אוקיאנוס

אל רכסי ההרים הגבוהים
עטורי היערות.
נשקיף אל הפסגות באופק,
לעבר הארץ הקדושה
שאת יבולה אנו משקות,
אל שטפי נהרות אלוהיים
ואל עמקי הים המרעים.
כי עין הרקיע שאינה נלאית
מאירה בנוגה קרניה.
ננער את אדי הגשם
מעל דמותנו הנצחית, ובעין חדה
הבה נתבונן בארץ.

סוקראטס : בנות עננים נכבדות, ברור ששמעתן את קולי.

[לסטופסיאדס]

האם הבחנת בקולן המלווה בנהימת רעם אלוהי?

סטופסיאדס : כן, אני ירא אתכן, המהוללות, ובא לתקוע נוד

בגלל הרעם; כל כך אני חרד מהן ומתחלחל.
ועכשיו, אם זה חוקי, וגם אם לא, עלי לחרבן.

סוקראטס : אל תשתטה ותתנהג כשחקני קומדיות עלובים.

הקפד לשתוק, כי נחיל אלים גדול בא הנה בזמרה.

[המקהלה מתקרבת]

מקהלה : נערות נושאות גשם,

נלך אל ארצה הזוהרת של אתנה,
נראה את אדמת קרופס החמודה,
מעון לגברים מצטיינים ;
שם נערכים הפולחנים הנשמרים בסוד,
והמקדש המקבל את המתקדשים
נפתח לעין בחג המסתורין הטהור.

שם מנחות לאלי השמים,
מקדשים רמי גגות ופסלים,
תהלוכות קדושה למבורכים מעל,
קרבנות עטורי זרים לאלים,
וחגיגות בכל עונה ועונה ;
ובבוא האביב הילולת דיוניסוס,
תחרות מקהלות שמזמרות בחן,
ואבובים משמיעים צליל עמוק.

סטרפטיאדס : חי זאוס, בוא סוקראטס, הגד לי מיהן אלה
ששרו את השיר הנשגב? האם אין הן מין גבורות?

סוקראטס : לא. אלה ענני שמים, אלות גדולות לגברים הבטלנים,
הן מביאות לנו שיפוט, חכמת דיון, והיגיון,
כושר דמיון, לעקוף במלים, לכתוש ולהפריך.

סטרפטיאדס : כן, כששמעתי את קולן נפשי פרשה כנפיים,
וכבר רוצה להתחכם ולהתפלסף על העשן,
לנקוב היגד בהיגדון שלי, ולהפגיש טעון עם היפוכו.
בוא, אם אפשר, אני תאב לראות אותן במו עיניי.

סוקראטס : אם כך, הבט לשם, אל הר פרנס. הנה אני מבחין
שחרש הן יורדות.

סטרפטיאדס : איפה? הראה !

סוקראטס : שם, באות, ודי רבות,
בגאיות דרך הצמחייה. הן שם בצד.

סטרפטיאדס : איך יתכן,
איני רואה.

- סוקראטס :** שם בכניסה בצד.
- סטרפסיאדס :** קשה לי עוד לראות.
- סוקראטס :** אתה רואה כבר, אם ענייך לא מטפטפות מוגלה.
- סטרפסיאדס :** כן כן, חי זאוס, הו הנפלאות! והן בכל מקום!
- סוקראטס :** ואתה לא ידעת שהן אלות, ולא האמנת בהן?
- סטרפסיאדס :** לא, בחיי, חשבתי שהן ערפל וטל וסתם עשן.
- סוקראטס :** כי אין לך מושג שהן מכלכלות המון מומחים, מנחשים מאיטליה, רופאים, בטלנים ארוכי שיער עונדי טבעות, צורמי לחנים למקהלות דיתירמבים, יומרנים נפוחים, אפסים שהן מאביסות, כי הם מתפייטים לכבודן.
- סטרפסיאדס :** כן, עם דימויים כמו "פשיטת אימה של עננים לחים מזגוגי זוהר", ו"תלתלי מאה ראשיו של טיפון", "הלם סופות", "עופות אוויר הים מעוקמי טפרים שוחי מרום", ו"גשם עננים טלולים". וכשכר על כך הם זוללים נתחים גדולים, טעימים, של זאב ים, ובשר קיכלים!
- סוקראטס :** בטח, הודות להן, האם זה לא הוגן?
- סטרפסיאדס :** אם באמת הן עננים, הגד לי איך קרה שהן נראות כנשים בנות תמותה? הרי העננים אינם כאלה.
- סוקראטס :** טוב, אז כמו מה הם?

סטרפסיאדס : איני יודע בדיוק; הם נראים כפקעות צמר פרושות, ולא כמו נשים, חי זאוס, בכלל לא. ולא לה גם יש אפים.

סוקראטס : אז בוא וענה על כמה שאלות.

סטרפסיאדס : טוב, שאל מיד כרצונך.

סוקראטס : הסתכלת פעם למעלה וראית ענן שדומה לקנטאור, או לברדלס, או לזאב, או לשור?

סטרפסיאדס : בטח, ראיתי. אז מה?

סוקראטס : הם הופכים לכל מה שהם רוצים. אם הם רואים פרא ארוך שיער, בחור שיער, כמו בנו של קסנופנטוס, הם לועגים לשיגעונו, ועושים את עצמם לקנטאורים.

סטרפסיאדס : וכשנראה למטה אחד ששוודד את כספי הצבור, כמו סימון, מה הם עושים?

סוקראטס : הם חושפים את אופיו, וברגע אחד נהפכים לזאבים.

סטרפסיאדס : לכן אתמול כשראו את קלאונימוס מפקיר המגן, הם הבחינו שהוא פחדן נוראי, ונהפכו לאיילות.

סוקראטס : ועכשיו הם ראו את קליסתנס, אתה שם לב, ולכן הן נהפכו לנשים.

סטרפסיאדס : ובכן, שלום, גבירות! ועכשיו, אם התחשבתן באיש, גם אלי, מלכות כל-יכולות, הרעימו בקולכן מרחבי השמיים.

ראש המקהלה : שלום לך, ישיש קשיש, צייד טיעונים רבי השראה,

[פונות אל סוקראטס] ואתה, כוהן עידית הפטפוט הדקיק,
הגד לנו מה רצונך ;
כי לא נטה אוזן לאף אחד מהוגי הנשגב העכשוויים,
אלא לפרודיקוס, בגלל תבונתו ובקיאותו, וגם לך,
כי אתה צועד כתרנגול ברחובות, ופוזל לצדדים,
יחף, סובל הרבה צרות, ומרצין את פרצופך למעננו.

סטורפיאדס : איזה קול, אדמה קדושה ! כל כך אלוהי, נשגב ומופלא !

סוקראטס : כן, כי אלה בלבד הן באמת אלות, וכל השאר הם שטויות.

סטורפיאדס : חכה, חי האדמה ! וזאוס האולימפי אינו אל בעיניכם ?

סוקראטס : איזה זאוס ? אל תקשקש. זאוס בכלל לא קיים.

סטורפיאדס : מה אתה אומר ?

אז מי מוריד גשם ? לפני כל היתר ענה לי על כך.

סוקראטס : ברור שהן. ואת זאת אלמד אותך בהוכחות מוצקות.
האם כבר ראית שיורד גשם בלי עננים ? הרי זאוס עצמו
היה אמור להמטיר משמים בהירים, כשהן אינן בעיר.

סטורפיאדס : חי אפולון, ניסחת עכשיו נימוק שמתאים היטב לעניין.
ובחיי, קודם חשבתי שזה קורה כשזאוס משתין דרך נפה.
אבל הגד לי מי בורא את הרעם שגורם לי לרעוד.

סוקראטס : הרעם נוצר כשהן מתגלגלות.

סטורפיאדס : אינך נרתע מכלום. ואיך ?

סוקראטס : כשהן מתמלאות בשפע מים הן נאלצות לנוע מעל,
ומכוח ההכרח הן שוקעות תפוחות מגשם, ואז הן

מתנגשות זו בזו ובכובדן מתפוצצות בקול נפץ.

סטורפיאדס : אבל מיהו זה שכופה עליהן לנוע? האם לא זאוס?

סוקראטס : בכלל לא. זה מערבל היקום.

סטורפיאדס : המערבל? את זה לא ידעתי, שזאוס כבר נעלם, והמערבל מולך עכשיו במקומו. אלא שעוד לא לימדת אותי כלום על הנפץ והרעם.

סוקראטס : לא שמעת? אני אומר שהעננים כשהם מלאים מים, מתנגשים זה בזה, ומתפוצצים בגלל דחיסותם.

סטורפיאדס : עזוב, מי יאמין בזה?

סוקראטס : תלמד מפי על סמך גופך. לא קרה לך שהתמלאת במרק בחג הפנאתניה, ואז קיבתך התהפכה, ופרצה מהומה שטרטרה אותה?

סטורפיאדס : חי אפולון, כן! ומיד זה תוסס נורא ומשגע את הבטן, והקצת מרק הזה מתפוצץ כמו רעם, ומרעיש נורא, תחילה בשקט, פפקס פפקס, ואז מתגבר, פפפפפקס, וכשאני מחרבן הוא רועם, פפפפפקס, ממש כמוהן.

סוקראטס : ושקול איזה נוד אתה מוציא מבטן כזאת קטנטנה; האם לא סביר שהאוויר הזה, האינסופי, יפלוט רעם כביר?

סטורפיאדס : ועובדה שגם שתי המילים, רעם ופלוץ, דומות מאוד! אך כעת הסבר לי: מאין בא הברק, שטס וזוהר באש, מכה ומפחם אותנו, וצולה במרץ את אלה שעוד חיים. ברור שזאוס משליך אותו על אלה שנשבעים לשקר.

סוקראטס : איזה תרח נבער, עם ריח של אמונות מיושנות,

אם הוא מוחץ את הנשבעים, איך לא שרף את סימון, או קלאונימוס, או תאורוס, שאין כמוהם נשבעים לשוא? להפך, הוא פוגע במקדש שלו, ובסוניון, 'צוק אתונה', ובאלונים הגבוהים. ולמה? הרי אלון אינו מחלל שבועה!

סטרפטיאדס : איני יודע. נראה שדיברת בהיגיון. אם כך מהו הברק?

סוקראטס : כשרוח יבשה עולה למרום ונכלאת בעננים האלה, היא מנפחת אותם מבפנים כשלפוחית, ואז בהכרח היא מפוצצת אותם ומרוב דחיסות נחלצת בתנופה, ועקב החיכוך והתאוצה העזה היא מתלקחת ונשרפת.

סטרפטיאדס : חי זאוס, זה בדיוק מה שקרה לי פעם בחג הדיאסיה, צליתי לקרובי מעיים, שכחתי לעשות בהם חתך, והם כמובן התנפחו, ואז בבת אחת התפוצצו, התיזו טינופת ישר אל עיני ושרפו לי את הפנים.

סוקראטס : וברור שעכשיו לא תאמין בשום אל, חוץ מבאלה שלנו: החלל הריק, העננים, והלשון, ובשלת אלה בלבד?

סטרפטיאדס : לא אגיד מילה לאלים האחרים, וגם אם אפגוש אותם, ולא אזבח להם, או אצוק נסכים או אכבדם בקטורת.

ראש המקהלה : אתה, התאב לקבל מאיתנו את החכמה העליונה, איזה אדם מאושר תהיה בין האתונאים וכל היוונים, אם תאמץ לך זיכרון וחשיבה, ואם מושרשת התמדה בנפשך, ולא תתעיף לא בעמידה ולא בהליכה, ולא תסבול מדי מהקור או תתאוה לארוחת הבקר, אם תרחק מיין, מאימונים גופניים, ושאר השטויות, ואם תסגל את מה שמעולה, כיאה לאיש נבון, כלומר לנצח בפעולה, בשיקול דעת, ובקרבות הלשון.

סטרפסיאדס : אם נדרשים חוסן נפשי ולבטים חסרי מנוח במיטה, ובטן קמצנית, רגילה לתזונה עלובה, ולסלט מרור, אל תחששו, אני כשיר, ובאומץ אסכים שתחשלו אותי.

ראש המקהלה : אז הגד בכנות מה נעשה למענך, כי לא תינזק בתנאי שתוקיר ותכבד אותנו ותשתדל להיות נבון.

סטרפסיאדס : ובכן, האלוהיות, אני מבקש מכן חסד קטן מאוד- שאקדים במאה קילומטרים את כל הנואמים ביוון.

ראש המקהלה : ודאי, נמלא את בקשתך, וכך מהיום והלאה איש לא יזום יותר ממך הצעות לאסיפת העם.

סטרפסיאדס : עזבו את העניינים החשובים. אני רק מבקש מכן יכולת לעוות את הדין לטובתי ולהשתמט מהנושים.

ראש המקהלה : אז תשיג את מבוקשך, הרי אינך שואף לדבר גדול. ועכשיו מסור את עצמך באמון לידי נציגינו.

סטרפסיאדס : אעשה זאת ואבטח בכן, כי ההכרח לוחץ עלי, בגלל סוסי האלפא והנישואים שדפקו אותי. ולכן עכשיו אני מוסר את גופי לידיהם ובלי שום סייג, ושהם יעשו בו כל דבר שירצו. אסכים להכאה, להרעבה, לצמא, לזוהמה, לקור, שיפשטו את עורי, הכול, אם רק אוכל להיפטר מהחובות וארכוש בין האזרחים מוניטין בתור איש קשוח, רהוט, חצוף, מתגרה, נבל מגעיל, שמטליא שקר לשקר, שולף מלים, משופשף בענייני בתי דין, ספר חוקים, קסטנייטה, שועל, קוף מחט, חלקלק, צבוע, חמקמק, שרלטן,

מקל דוקרני, חלאה, סלפן, טרחן,
לוקק פטפוטי סרק.
אם ככה יכנו אותי ברחוב,
מותר להם לעשות בי מה שירצו,
ואין מניעה, אם מתחשק להם,
חי דמטר, שיכינו ממני נקניק
ויגישו לתלמידי מכון החשיבה.

מקהלה:

לאיש הזה יש נפש
עם ביצים, ומוכנה לכול!
דע לך,
לאחר שתלמד אצלי, תזכה בין האנשים
לתהילה שמגיעה עד לשמים.

סטרפסיאדס:

ומה ייצא לי מזה?

מקהלה:

יחד איתי תזכה כל ימיך
בחיים מעוררי קנאה שאין כמוהם בעולם.

סטרפסיאדס:

ובאמת עוד אראה את זה יום אחד?

מקהלה:

בטח!
המונים ישבו תמיד לפני דלתך,
כדי לפגוש אותך ולשוחח בענייני משפט
ובתביעות בנוגע לסכומי כסף עצומים,
ולהחכים בעניינים שראויים לרמת שכלך.

[ראש המקהלה פונה אל סוקראטס]

ראש המקהלה: התחל ללמד את הזקן בכיוון שהתאמת לו ;

גרה אותו לחשוב ובחן את כושר תפיסתו.

סוקראטס:

עכשיו, תאר לי את הנטיות שלך ;

אכיר, ואיישם עליך מעכשיו
את תכסיסי הלחימה החדשים.

סטרפסיאדס : חי האלים, אתה רוצה לצור עלי?

סוקראטס : לא, רק רוצה ללמוד עליך טיפ טיפה.
אתה טוב בלזכור?

סטרפסיאדס : חי זאוס, כן ולא.
אם חייבים לי, זכרוני הוא מעולה,
אך אם, אבוי, אני חייב, הוא מחורבן.

סוקראטס : יפה. ולדיבור נולדת מוכשר?

סטרפסיאדס : לא לדיבור, אך בהחלט להונאה.

סוקראטס : אז איך תלמד?

סטרפסיאס : יהיה בסדר, אל תדאג.

סוקראטס : שים לב, אזרוק לך מין חתיכת חכמה
על קוסמולוגיה, ומיד תתפוס אותה.

סטרפסיאדס : איך זה? אבלע כמו כלב את השכלתי?

סוקראטס : האיש הזה הוא גם ברברי וגם בור.
אני חושש, זקן, שעוד תחטוף מכות.
אז מה אם מרביצים לך?

סטרפסיאס : אני מוכה,
לרגע מחכה. ואז מזמין עדים,
שוב קצת ממתין, ואז הולך אל בית הדין.

- סוקראטס :** אז פשוט את מעילך.
- סטרפסיאדס :** עשיתי דבר רע ?
- סוקראטס :** לא, זה נהוג שמתפשטים כשנכנסים.
- סטרפסיאדס :** הן לא אטמון שם חפץ שכביכול נגנב.
- סוקראטס :** תפשוט, די לפטפט ! [סטרפסיאדס מסיר מעיל ונעליים]
- סטרפסיאדס :** טוב, אך הגד לי זאת :
אם אהיה קשוב ואתאמץ ללמוד
למי מתלמידיך אהיה דומה ?
- סוקראטס :** במהותך לא תיבדל מכיירפון.
- סטרפסיאדס :** אוי ואבוי לי, אהיה חצי גוויה.
- סוקראטס :** די לקשקש. לוח אותי והזדרז
ללכת פנימה.
- סטרפסיאדס :** שים לפני כן בידיי
עוגת דבש, כי אני פוחד. זה כמו לבוא
למערה שבה טרופוניוס מקנן.
- סוקראטס :** זוז. מה אתה עוד מחטט על המפתן ! [שניהם נכנסים]
- ראש המקלה :** לך, והיה מבורך,
בזכות האומץ שהפגנת.
- מקהלה :** שיצליח האיש הזה,

משום שעל אף שהתקדם
אל מעבה החיים,
הוא טובל את עצמו
בצבעי הרעיונות החדשניים
ומטפח את ההשכלה.

(מיוונית: אהרן שבתאי)